

באני מאמץ ההיסטורי שלנו, איני מאמין בפרוגרס ישיר של ההיסטוריה אלא בהתקדמות ספיראלית שלה. את ההיסטוריה יש לראות כדראמה אחת בלתי מוסקת, בה האדם והחברה חצויים בין האהבה לחרות והכמיהה לגאולה. יודע אני שההיסטוריה היא טראגדיה, אך בלי היסוד הזה הייתה היא סריאלית, חסרת-חשיבות, ולא היה כדאי להתעסק בה."

קלטת מקורות מקורבים

החלטת הוועדה, שקיבל מרכז מפא"י לפני שבוע, חיבה אדם אחד להתפטר מתפקידו בהסתדרות. בכל זאת הוגשו שתי התפטרות: זו של מזכיר ההסתדרות שנחס לבין וזו של דובר ההסתדרות, לוי יצחק הירון שלמי. אלה שהכירו את השניים, ואת היחס

היסטוריון מלמון טראגדיה ורציפות

סים ההודיים שביניהם, לא היו מופתעים. הם הבינו כי לוי יצחק הסיק עד תוב את המסקנה הנובעת מהזדהותו עם לבין במלחמתו.

היו כאלה שהישו את היחסים בין הירון שלמי לבין לבון לאלה שבין ביגיי וגעריי החצר שלו. מבחינה חיצונית, יכול להיות מקום להשוואה כזו. שהרי בשני המקרים, כאילו סובבים לחיינים סביב כוכבילכת. אך קיים הבדל עמוק מאד. ביגיי מיקף גבאים ושמשים, המחזיפים לו ומעריצים אותו. לבון (57) חשוך-הבנים למד במרוצת השנים להת ייחס אל לוי יצחק (36) יותר כאל בן-משפחה מאשר כאל נער-חצר. הוא מתייעץ איתו בעניינים חשובים, מראה לו את נאמיו לפני שהוא נושא אותם.

מוח, לא כוח. את דרכו לחדר הקטן, הסמוך לחדר השיבות של הוועדה המרכזית, בקומה החמישית של בנין הוועד הפועל בתל-אביב, החל לוי יצחק בשכונת מאה שעריים בירושלים. הוא גולד שם למשפחה רבנים ידועה, גול והתחנך בבית סבו, רבי יוסף גרשון, רבה של שכונת מאה שעריים וראש ישיבת מאה שעריים.

קרא לו אז יצחק נחום לוי. הוא היה תלמיד ישיבת שיבת ציון, שם הצטיין כבעל הכתב היפה ביותר בכיתתו. הוא גם היה בעל המות החריף ביותר. תושבי השכונה זוכרים אותו עדיין, כהיותו ילד בן 12 בלבד, מספר למבוגרים ממנו את חדשות העולם הרחב. הוא היה קורא את העיתונים, ובין מינחה לערבית היה עומד על מדרגות האבן בחצר בית-הכנסת, ומרצה בפני קהל המתפללים על ענייני היום.

על אף חיצוניותו החסונה, לא היה לוי יצחק בריא כפי שנראה. הוא הבין אינסטינטיבית כי לא בוריות שריריו עתידו, אלא במהירות מחשבתו. מה כן שבשכונתו הייתה הערצה נתונה תמיד למוח ולא לכוח.

חתינה מתוך אהבה. תושבי השכונה ידעו בחדאות כי נכדו של רבי יוסף גרשון אינו ככל נערי מאה שעריים, כאשר נשא לו אשה. הייתה זו אלישבע, הבלגדית והנאה, שכנתו-לחצר. "מי השדכנית?" שאלו אנשי השכונה. כי רק בדרך זו התחתנו בנייהם. (המשך בעמוד 6)

העם זרע שחור

השחור כאן, אחי, הסחרו הבט נא בפנינו. בוקר חדש מפציע באפריקה שלנו הזקנה. לנו, רק לנו יהיו מעתה האדמה, המים, נהרות האיתן. אפריקאי מסכן בן אלף שנות שיעבוד קוננו חופשיה, תרומית-מידות, תקום, תצמח מאדמה שחורה. קוננו חופשיה, תרומית-מידות — פריחה שחורה, הזרע השחור!

שעה ששחקנית הקאמרי, בתיה לנצט, קר' אה השבוע את השורות הללו, במסיבה שני ערכה במועדון צוותא לכבוד אירחים מאסיה ומאפריקה, היא לא ידעה כי מחבר השיר שכב איתה עת מת, על איתה אדמת קוננו שאהב, כי המחבר לא היה אחר מאשר פאטריס לומומבה.

רציחת לומומבה בידי קלגסי הקהילינג מואזי צ'ומבה (ראה בעולם) אינה מאירע רחוק. תוצאותיו יורגשו בעולם כולו — ובצורה מיוחדת, בישראל. כי במשך החודשים המעטים שחלפו, הפך לומומבה בעיני כל אפריקאי סמל מלחמתו של הגזע השחור. רציחתו בידי שליט, הידוע כמשרת האימפריאליזם הלבן, תביא בעיקבותיה גל של שינוא אל כל מי שקשור אל אותו אימפריאליזם.

איבה קיצונית זו תעמיד את ישראל בפני העובדה האכזרית שאי-אפשר לרקוד על שתי חתונות. מדיניות-החוץ שלה אינה יכולה להיות מושתתת על שיתוף-פעולה ניכנע עם מעצמות המערב — ויחד עם זאת על העמדת פני ידיים-עוזרים לאפריקה. הזכנת עסקים לסמיגרים ולטורים אינה יכולה לבוא כתחליף להתייצבות פוליטית חרימשמיעית — על כל פנים, לא בסערת-הקעס הכובשת את היבשת השחורה עם היודע העובדה של רצח לומומבה.

אפילו את המחאה המינימלי שמחייב הנימוס הבינלאומי לא עשתה ממשלת ישראל. את רחשי ההודעות מן הרצח המחריד הביע גוף שאינו מייצג את המדינה: מרכז הפעולה השמית, אשר פירסם גילויי-דעת, בו גינה את הרוצחים והביע את הודעותיו.

דיעות אינפנטיליזם בהיסטוריה

"דחקא בתקופה בה חוגג האדם את הש' תלסותו הגדולה ביותר על הטבע, דחקא בתקופה זו, מופיעה בכל אימתה חולשתו הגדולה ביותר של האדם. דחקא בימינו אלה מתעוררים הגעגועים למנהיגאב. השאיפה האינפנטילית למנהיג, הפחד ה' אינפנטילי לא פחות מפני הליכתו, אשלייה זו הקיימת בארצות-הברית, למשל, ובמקומות קרובים יותר עליהם איני רוצה לרמוז: היא המביאה לכך שאדם בינוני בהחלט כי איינוהאר יהיה למנהיג."

דברים קיצוניים אלה השמיע השבוע פרוי פסור יעקב טלמון, בהרצאה מטעם אגודת שוחרי האוניברסיטה בתל-אביב.

המרצה, הנחשב לאחד ממנהיגי הבלתי-מוכתרים של מרד אנשי-הרוח בדיקטטורה הווחלת במדינה, נשא את דבריו בפני קהל של כ-400 איש, שבאו להאזין לדברי ה' מרצה להיסטוריה של העת החדשה באוניברסיטת בירושלים, לשמוע את דעותיו על רקע מחנה ההרחה שהוצג שלושה ימים קודם לכן באולם התיאטרון אהל.

היסטוריה פסיכולוגית. פרופסור יעקב ליב טלמון (47), יליד פולין, שעלה ארצה בגיל 18, הינו אישיות שחונך ר' עוצב באוניברסיטת ירושלים. הוא חיבר ספרים בשטח ההיסטוריה החדישה, וזה עבור אחד מהם (ראשיתה של הדמוקרטיה הסוסאליטארית, שהופיע ב-1952) בפרס יש' ראל למדעי החברה, ב-1956.

"אי-אפשר", לדעת פרוי טלמון, "להסביר את כל תופעות התקופה הנאצית והסטאלית נית במונחים היסטוריים מקובלים בימינו. הם נוגעים לחיים של פסיכופתולוגיה חברתית."

לאחר שניתח את התופעות הכלליות ב' היסטוריה של זמננו, סיים פרופסור טלמון

CLUB MÉDITERRANÉE

מועדון הים התיכון

פוחח עונת 1961

- על אופי המועדון ועל החיים בכפרי הנופש שלו — שאל את החברים שביקרו בהם בשנה שעברה.
- על זכויותיך כחבר המועדון תקבל פרטים מלאים במשרדנו.
- מספר המקומות מוגבל.

ההרשמה: כל יום בין השעות 7-4 אחה"צ במשרדנו, רח' מקוה ישראל 12, תל אביב, ת.ד. 109, טלפון 61066